

FABRIKKARBEIDEREN

Nyheter for de som jobber i fastlandsindustrien | Nr. 1 | Januar 2024

” – Vi har bedt om forutsigbarhet, og det har vi fått.
Frode Alfheim,
IE&FLT

Fra venstre: Au-medlem Cay Nordhaug, Arild Magnussen, Roald Sandal. Foto: Egil Brandsøy.

I DENNE UTGAVEN

– Må finne **felles løsning** for lokal sanksjonsrett

Enighet sikrer **CO2-kompensasjon** og store investeringer i norsk industri

Kjemiske bransjer forener krefter før **hovedoppgjøret**

Viktig gjennomslag for **INEOS Tysedal**

Støtter opprustning av **Forsvaret**

Skaper verdier **i nord**

Satte fokus på et mer inkluderende arbeidsliv

– Det gleder meg virkelig å se at arbeidet med å adressere dysleksi og de utfordringene dyslektikere møter på arbeidsplassen endelig har fått den oppmerksomheten det fortjener, sier hovedtillitsvalgt Gard Folkvord i IE&FLT.

TEKST: EGIL BRANDSØY

Folkvord var en av de 115 tillitsvalgte og ledere som møtte opp da DVA-konferansen nylig ble avholdt i Oslo.

I tillegg kom politikere og samfunnsledere for å høre og diskutere resultatene fra et nesten to år langt pilotprosjekt som heter dysleksivennlig arbeidsplass.

– Vi ble holdt nede i lønn

AU-medlem Cay Nordhaug gratulerte Roald Sandal og Arild Magnussen med den store dagen.

– For syv år siden startet vi dette på Nikkelverket med Hanne-prosjektet, og nå sitter vi her på denne konferansen, sier han.

Nordhaug understreker at arbeidslivet har beveget seg fra å være muntlig til å bli mer skriftlig.

Magnussen forteller at han og Sandal ble holdt nede i lønn.

– Den aldersgruppen som jeg og Roald tilhørte, hadde vanskeligheter med å avansere i lønnstrinnene. Vi forstod ikke skjemaene, sier han, og legger til:

– Jeg kan ikke lese, og Roald kan ikke skrive. Sinnet oppsto da de «smarte» menneskene bestemte at vi ikke var gode nok til å være med, sier Sandal.

Åpenhetskultur er koden å knekke Nordhaug påpeker at arbeidslivet kan bli dysleksivennlig med enkle verktøy.

– I tillegg er åpenhetskultur den viktige koden å knekke. Det er viktig med forankring, det er viktig med partsarbeid mellom bedrift og tillitsvalgt og verneombud, sier han.

Petter Arnesen, som er leder for IA-bransjeprogrammet til leverandørindustrien til olje- og gassnæringen, tror at det arbeidet som nå er startet for å gjøre arbeidsplasser mer dysleksivennlige, vil bidra til en tryggere og bedre arbeidshverdag for mange. Både i industrien og ellers.

– Jeg tenker at når denne ballen først har begynt å rulle, så er det ikke noe som stopper den, sier han.

Forbundsleder Frode Alfheim og miljø- og klimaminister Andreas Bjelland Eriksen (Ap) på regjeringens pressekonferanse. Foto: Egil Brandsøy.

Enighet sikrer CO₂-kompensasjon og store investeringer i norsk industri

IE&FLT ble enig med regjeringen om fornyet og forutsigbar CO₂-kompensasjon. – Med denne enigheten rydder vi bort usikkerheten som er skapt, sier forbundsleder Frode Alfheim i IE&FLT.

– Vi har bedt om forutsigbarhet, og det har vi fått. Nå fortsetter arbeidet for å sikre lavere kraftpriser, mer kraft, nok nett og rammevilkårene industrien trenger, slår Alfheim fast.

CO₂-kompensasjonen kompenserer for økte kraftpriser som følge av EUs kvotesystem. CO₂-kvotepriisen øker prisene på kull- og gasskraft i Europa, som gjennom utenlandskablene smitter over på kraftprisene for norsk industri, selv om norsk industri drives av utslippsfri norsk vannkraft.

Hele poenget med å innføre ordningen i Norge var å motvirke faren for at norske industriarbeidsplasser utkonkurreres og flyttes til land med høye utslipp og svak klimapolitikk.

Tor Jørgen Sætrevik og Jan Haugen på tariffkonferanse for aluminium og elektrokjemisk.

–Må finne felles løsning for lokal sanksjonsrett

Prisøkning og høyere renter har over flere år spist opp lønnsøkningen. Samtidig går industrien med historisk høye overskudd og kjører utbyttestefest til aksjonærene. Det er bakteppet når årets hovedoppgjør braker løs.

TEKST OG FOTO: JOHNNY HÅVIK

Tillitsvalgte fra samarbeidskomiteene for elektrokjemisk og aluminium har arbeidet med å finslipe kravene til lønnsoppgjøret. Selve forhandlingene starter 23. april.

Nestleder Ommund Stokka, sammen med Cay Nordhaug fra arbeidsutvalget, fremhever at tallenes tale er tydelig: I vår del av industrien sitter arbeidstakerne igjen med betydelig mindre av verdiskapingen, mens selskapene går med store overskudd og har utbyttestefest for aksjonærene sine.

Lokale lønnsforhandlinger fungerer ikke slik de skal

– I de sentrale forhandlingene med Norsk Industri har tillitsvalgte siden 2016 tatt opp problemer med at lokale lønnsforhandlinger mange steder ikke gjennomføres som reelle forhandlinger i denne bransjen, sier Stokka.

Nestlederen viser til at Holden 4-utvalget (Frontfagsmodellutvalget) trekker frem nettopp elektrokjemisk overenskomst og storstreiken høsten 2022 i sin nylig publiserte rapport «Utfordringer for lønnsdannelsen i norsk økonomi».

Forbundets krav til oppgjøret i 2022 var at det skulle innføres lokal sanksjonsrett på avtalen, for å stimulere til reelle lokale lønnsforhandlinger.

Streiken endte med at det skulle utredes og vurderes om lokale sanksjonsmuligheter kan gjennomføres i den enkelte bedrift. Hensikten er å tariffeste dette gjennom hovedoppgjøret i 2024.

– Er nødt til å finne løsning

Jan Haugen og Tor Jørgen Sætrevik leder samarbeidskomiteene for elektrokjemisk og aluminium er de tydelige på at årets hovedoppgjør handler om å finne en løsning som vil gi reelle og tillitsfulle lokale forhandlinger ute i de enkelte selskapene.

– I to år har vi jobbet sammen med Norsk Industri og hver enkelt bedrift. I det arbeidet har vi jobbet for å svare ut eventuelle bekymringer, nå er vi nødt til å finne en felles løsning, sier Haugen.

– Basert på fakta og tall er vi mer enn noen gang tidligere overbevist om behovet for lokal sanksjonsrett. Det er fakta, ikke følelser, at vi får en stadig mindre andel av verdiskapingen. Også i sett i forhold til andre deler av industrien, følger Sætrevik opp, og fortsetter:

– Selskapene betaler ut enorme utbytter. Det viser at vi har slett ingen økonomisk krise, men vi har helt klart en fordelingskrise. Det må vi som parter i arbeidslivet ta ansvar for å fikse.

Kjemiske bransjer forener krefter før hovedoppgjøret

– Dette er arenaen for å samle alles meninger rundt årets lønnskrav, og ikke minst for å prøve å spisse de forventningene som ligger ute hos medlemsmassen. Verdien av denne tariffkonferansen er kjempestor, sier leder for underkomiteen til fiskemel- og fiskefôr Petter Leknes.

TEKST: EGIL BRANDSØY

140 tillitsvalgte samlet seg over to dager for å utarbeide en strategi før hovedoppgjøret. De representerer over 5000 medlemmer innenfor kjemiske bransjer, fordelt på fem underkomiteer: farmasøytisk industri, glass- og keramisk industri, vask og rens, fiskemel- og fiskefôr, samt kjemisk-teknisk industri.

Per Øistein Kivijärvi, som leder samarbeidskomiteen for kjemiske bransjer, sier at konferansen sørger for at de som skal sitte i forhandlingsutvalget er godt rustet og har krav som er forankret når hovedoppgjøret starter.

– Økt kjøpekraft er et hovedkrav i år, og det har det også vært i frontfaget, sier Kivijarvi.

AU-medlem Cay Nordhaug sier det samme.

– Det viktigste i år er økt kjøpekraft til medlemmene. Det er unisont det LO krever, og det skal vi bygge videre på. Så er det noen andre

Fra venstre: Petter Leknes, Per Øistein Kivijärvi og Tone Thon. Foto: Egil Brandsøy.

ting i de forskjellige overenskomstene som vi kommer til å ta opp, som vi har jobbet med i flere år, som vi ønsker å få gjennomslag for, sier Nordhaug.

Viktig gjennomslag for INEOS Tyssedal

Klima- og miljødepartementet gir INEOS Tyssedal medhold i klage om CO₂-kompensasjon. – Viktig for å sikre investeringer og fremtida i Tyssedal, sier hovedtillitsvalgt Ørjan Andersson.

JOHNNY HÅVIK

INEOS Tyssedal får dermed CO₂-kompensasjon både for råjern- og titanslaggproduksjonen.

– Dette er virkelig gode nyheter. Dette har vært en topp prioritert sak for oss å jobbe med i over ett år nå. Vi er glade for at departementet har kommet til en fornuftig løsning, sier Ørjan Andersson, som er hovedtillitsvalgt ved INEOS Tyssedal.

– Vi har nylig fått nye eiere, så dette er et godt signal til dem om at vi fortsatt har stabile og forutsigbare rammevilkår i Norge. Det er viktig for å sikre fremtida og investeringer i Tyssedal, fortsetter han.

– Jeg er glad for at fornuften har seiret og at regjeringen støtter industriarbeiderne i INEOS

Viktig gjennomslag sikrer INEOS Tyssedal CO₂-kompensasjon for hele produksjonen. Foto: Egil Brandsøy

Tyssedal i denne viktige saken. Det viser betydningen av politisk styring, sier forbundsleder Frode Alfheim i IE&FLT.

Støtter opprustning av Forsvaret

Regjeringen har lagt frem forslag til Forsvarets langtidspan hvor det planlegges brukt 600 milliarder kroner mer på Forsvaret over de 12 neste årene. – Viktig i en alvorlig tid, sier forbundsleder Frode Alfheim.

Mange av medlemmene i IE&FLT vil stå midt i jobben med å fylle Forsvarets langtidspan ambisjoner.

– Det er et trist bakteppe som har gjort at våre medlemmer må sørge for mer aktivitet i produksjonen av våpen og ammunisjon samt vedlikehold av forsvarsmateriell, sier Alfheim.

I arbeidet med Forsvarets langtidspan har IE&FLT løftet flere problemstillinger med hensyn til et økt behov for sikkerhet i Europa.

Regjeringens plan for Forsvaret innebærer en økt pengebruk på 600 milliarder kroner fra i år frem til 2036.

– Våre medlemmer i IE&FLT står skulder ved skulder med Regjeringen i arbeidet for å gjøre Norge, Norden og Europa tryggere. Vi er nå samlet i NATO også i Norden.

Regjeringen beskriver den fremlagte planen som et historisk løft.

– Vi må gjøre industrien enda mer i stand til å produsere det vi trenger for å gjøre oss tryggere inn i fremtiden, sier forbundslederen og viser til forbundets egne innspill.

FORBUNDSLEDLSEN PÅ BESØK: Henning Skau og Frode Alfheim sammen med assisterende direktør i Finnfjord AS, Geir Henning Wintervoll. Foto: Marit Gabler

Skaper verdier i nord

Forbundsleder Frode Alfheim og AU-medlem Henning Skau besøkte medlemmer på Finnfjord AS og Ewos. Hva har et smelteverk og en fiskefôrprodusent til felles? Det skulle vise seg å være flere ting.

TEKST: MARIT GABLER

I Finnfjordbotn i Senja kommune ligger det familieeide smelteverket Finnfjord, som produserer ferrosilisium. IE&FLTs bedriftsklubb har rundt 94 medlemmer av cirka 150 årsverk ved bedriften. Det er tillitsvalgt Liv Mette Storelvmo og administrerende direktør Geir Henning Wintervoll som tar imot forbundsledelsen.

Finnfjord opererer i et globalt og konkurranseutsatt marked. For å overleve i bransjen er det avgjørende å drive innovasjon. For smelteverket ble satsning på bærekraft i produksjonen og utvikling av nye næringer viktige grep. Målet er å ha CO₂-fri produksjon i fremtiden. Dette målet har ført til en ganske uvanlig satsning for et smelteverk, nemlig algeproduksjon til oppdrettsnæringen.

Verdiskapning gir konkurransekraft

Produksjonen av ferrosilisium fører til store utslipp av blant annet CO₂. Gassene fra produksjonen renses, før de tilføres vann i en diger tank. Inni tanken får algene vokse frem, før de brukes i fiskefôr. Grunnen til at algene er en foretrukket ingrediens, er at de gjør laksen mer motstandsdyktig mot lakselus.

-Jeg pleier å si at vårt største konkurransefortrinn er verdiskapning. Algeproduksjonen drives

i samarbeid med Universitet i Tromsø. Vi jobber også tett med næringslivet, forteller Wintervoll. Han legger til at CO₂-kompensasjonen er viktig for bedriften.

Mer kraft nå

Omtrent en halvtimes kjøring unna ligger fiskefôrprodusenten Ewos som er del av Cargill-konsernet. Bedriften er også med i algeproduksjon-prosjektet på Finnfjord AS.

Tillitsvalgt Espen Løftingsmo inviterer på kaffe i kantina. Bedriftsklubben er en av de mindre i IE&FLT, men det er flere medlemmer ved de andre fabrikkene.

- Fordelene med et større forbund er mange. Det gir blant annet flere muligheter for samarbeid mellom avdelingene og åpner for at de som ønsker det kan slå seg sammen, sier Skau.

Da medlemmene får spørsmål om hvilke politiske saker som er viktigst, kommer svaret raskt:

- Det viktigste for oss er mer strøm. Vi har elektrifisert store deler av produksjonen, men vi får ikke den kraften vi trenger. Vi opplever å tape i konkurranse med andre bedrifter og at det ikke er interesse for å bygge ut strømmettet lokalt, sier Løftingsmo.

INDUSTRI ENERGI

IE&FLT (tidligere Industri Energi) er ett fritt og uavhengig LO-forbund.

Vi har 80.000 medlemmer innen industri, olje og gass.

Våre medlemmer arbeider i bransjer som skaper 80 prosent av Norges eksportverdi.

Få makt, få innflytelse
- meld deg inn i dag.

UTGIVER:
IE&FLT

REDAKTØR:
Atle Espen Helgesen

ANSVARLIG REDAKTØR:
Frode Alfheim

GRAFISK DESIGN:
Lena N. Nedland

TRYKK:
Melings

IE&FLT

Torggata 12, 0181 OSLO
Kongsgata 54, 4005 Stavanger
www.industrienergi.no
Telefon: 22 03 22 00